उदित्करणमनर्थकं स्यात्। अतस्तानादिकस्य नात्रानुवादः; किं तु अपूर्व एवायं **वनु**धातुः" इति **बालमनोरमायामुक्तम्**। "उदित्करणसामर्थ्यादयमन्यो धातुः, न तानादिकस्यायमनुवादः। क्रियासामान्ये मित्त्वमात्रार्थे ह्यनुवादे तानादिक एवानुवाद्यः, न पुनः शब्दार्थः सम्भक्त्यर्थो वा" इति **मा. धा. वृत्तिः** इहानुसन्धेया। '**धनपालस्तु** वनोतिमेव प्रस्तुत्याह—"**वनुं घटादिषु** पठन्ति **द्रमिडाः**। तेषां (नित्यं) मित्संज्ञा। वनयति। **आर्यास्तु** विभाषा मित्त्वमिच्छन्ति। तेषां वानयति" इति **पुरुषकारः** (श्लो. 125)।

'याचने वनुते शब्दे संभक्तौ च वनेदिति॥' (श्लो. 124) इति **देवः**।

वानकः-निका, वनकः-[1]वानकः-निका, विवनिषकः-षिका, वंवनकः-निका; वनिता-त्री, वनयिता-वानयिता-त्री, विवनिषिता-त्री, वंवनिता-त्री; निष्ठायाम्-वान्तम्, क्त्वायाम्-वत्वा-[2]वनित्वा; इत्यादिकानि रूपाणि सर्वाण्यपि **भौवादिकचनति**वत् (494) ज्ञेयानि। अनुपसृष्टे वनयन्-वानयन् इति मित्त्वविकल्पेन रूपद्वयं भवति। उपसृष्टे तु प्रवनयन् इत्येव।

(1553) "**वनु याचने**" (VIII-तनादिः-1470. सक. सेट्. आत्म.)

'**याचने वनुते**, शब्दे संभक्तौ च वनेदिति॥' (श्लो. 124) इति **देवः**।

चान्द्रास्तु इमं परस्मैपदिनमाहुः। 'उभयपदी' इति **कातन्त्र-शाकटायन-हेमचन्द्रादयः**।

वानकः-निका, वानकः-[3][वनकः] निका, विवनिषकः-षिका, वंवनकः-निका; वनिता-त्री, वानयिता-त्री, विवनिषिता-त्री, वंवनिता-त्री;

---

1. 'ग्लास्नावनुवमां च' (गणसूत्रं भ्वादिः) इत्यनेनानुपसृष्टस्य धातोः मित्त्वं विकल्पेन भवति। मित्त्वपक्षे 'मितां ह्रस्वः' (6-4-92) इति उपधाह्रस्वः। तेन सर्वत्र णिजन्ते रूपद्वयमिति ज्ञेयम्।

2. अस्य धातोः उदित्त्वात् 'उदितो वा' (7-2-56) इति क्त्वायामिड्विकल्पनात् रूपद्वयमिति बोध्यम्। इडभावपक्षे 'अनुदात्तोपदेश**वनति**—' (6-4-37) इत्यनुनासिकलोपः।

3. 'ग्लास्नावनुवमां च' (ग. सू. भ्वादिः) इति अनुपसृष्टानां मित्त्वविकल्पे "'**वनु** च नोच्यते' इति घाटादिकस्यास्य च ग्रहः-**इत्येके**" इति **मा. धा. वृत्ता**वुक्तत्वात् पक्षे रूपमेवमिति ज्ञेयम्। **अन्ये** 'अनन्तरस्य विधिः—' (परि-62) इति न्यायेन घाटादिकस्यैव इति वदन्ति।